

POSUDEK VEDOUcíHO DIPLOMOVÉ PRÁCE

Jméno a příjmení diplomantky:	Veronika Dandová
Téma práce:	Svěřenské nástupnictví
Rozsah práce:	138 264 znaků včetně mezer (dle prohlášení diplomantky – pozn. s ohledem na formát souboru vloženého do studijního informačního systému nebylo v možnostech vedoucího práce přezkoumat pravdivost tvrzení o počtu znaků)
Datum odevzdání práce:	02. 06. 2023 (elektr. podoba); 12. 06. 2023 (tištěná podoba)
Jméno a příjmení vedoucího:	JUDr. Vít Lederer, Ph.D.

1. Stanovení cílů, metodika zpracování práce a aktuálnost tématu

Diplomantka si za předmět svého vědeckého zkoumání zvolila staronový institut, který byl do tuzemské právní úpravy opětovně zaveden v souvislosti s rekonstrukcí soukromého práva. Jakkoli jde v případě svěřenského nástupnictví o tradiční institut s hlubokými historickými kořeny sahajícími až do starověkého Říma, vzhledem k jeho dlouhodobé absenci v předchozích právních úpravách na našem území je zapotřebí zkoumat, jaký význam může mít v socio-ekonomických podmínkách současné doby, zda tento nástroj může být stále ještě užitečný, zda je potřebný v praxi a s jakými výzvami v moderním soukromém právu se musí vypořádat. Z tohoto důvodu hodnotím téma předkládané diplomové práce za aktuální a dobře zvolené. Nutno ovšem poznamenat, že v současné české odborné literatuře již existuje řada děl zabývajících se danou problematikou. Výběr cílů diplomové práce by proto měl být především reakcí na dosavadní stav poznání a měl by odrážet snahu diplomantky otevřít dosud neprobadána dílčí témata a otázky. Navzdory tomu se diplomantka rozhodla „poskytnout čtenáři úvod do problematiky institutu svěřenského nástupnictví z hlediska jeho vzniku a vývoje a následně ho podrobně seznámit s účinnou hmotněprávní a procesněprávní úpravou daného institutu obsaženou v zákoně, jakož i případnými nedostatky této úpravy, které by vyžadovaly zlepšení.“ (s. 6) Domnívám se, že z hlediska stanovení cílů předkládané práce diplomantka mohla bývala být ambicióznější a zaměřit se na určité konkrétnější sporné otázky, zejména takové, které činí výkladové potíže nejen po teoretické stránce, ale i při používání svěřenského nástupnictví v právní praxi. Stanovenému cíli odpovídá výběr metod, které se diplomantka rozhodla při své vědecké práci používat, tj. metodu analytickou, komparativní a deskriptivní.

2. Formální a systematické členění diplomové práce

Text předkládané diplomové práce má logickou strukturu a je celkově přehledně a jasně členěn. Je respektováno předepsané členění pro odborný text, který začíná úvodem do problematiky, po němž následuje hlavní část rozdělená do šesti kapitol a závěr práce. Systematika práce odpovídá zvolenému cíli. V první kapitole se diplomantka zabývá obecnými otázkami dědického práva, ve druhé kapitole historickým vývojem zkoumaného institutu, třetí a čtvrtá kapitola tvoří jádro práce zaměřené na platnou hmotněprávní, resp. procesněprávní úpravu svěřenského nástupnictví. Pátá kapitola je věnována ochraně svěřenského nástupce, v šesté kapitole se diplomantka rozhodla zhodnotit zkoumaný institut a poukázat na jeho výhody a nevýhody.

3. **Rozsah a úroveň použitých zdrojů a práce s nimi, bibliografické citace, poznámkový aparát**

Je třeba konstatovat, že diplomantka používá výhradně české literární prameny jako výchozí zdroje poznání, což bohužel snižuje kvalitu předkládané práce. Přestože v úvodu práce diplomantka předvídá použití komparativní metody, kritické srovnání se zahraničními právními úpravami v práci zcela chybí. S ohledem na historický kontext právní úpravy svěrenského nástupnictví na našem území (který diplomantka ostatně v práci reflektuje) by se přitom velmi nabízelo čtenáři přiblížit zkušenost rakouskou, ale popř. i jinou evropskou, event. se pokusit učinit sondu do mimoevropských úprav fideikomisární substituce (např. do úpravy quebecké, která v řadě případů byla inspiračním východiskem českého zákonodárce při rekonstrukčních pracích). Takový exkurz by diplomovou práci nepochybně značně obohatil. Nevýrazná je rovněž práce s judikaturou, byť je třeba podotknout, že to je do velké míry zapříčiněno malým počtem soudních rozhodnutí týkajících se zkoumaného institutu v podmínkách stále ještě relativně čerstvé právní úpravy. Právě proto však diplomantka mohla bývala nahlédnout do cizích jurisdikcí a zprostředkovat závěry a postoje tamnější soudní praxe v dané problematice, resp. je následně poměřit se stávajícím českým regulatorním rámcem.

Poznámkový aparát v zásadě odpovídá určeným standardům. I zde je ovšem potřeba učinit několik důležitých výhrad. Diplomantka nepoužívá zkratku *op. cit.* a stejně tak ani *Tamtéž* či *Ibid.*, v důsledku čehož opakovaně napříč celým hlavním textem uvádí odkazy na použité literární zdroje v plné citační verzi, a to často i v případě jednoho a téhož pramene citovaného několikrát za sebou (viz zejm. str. 47–49 v případě díla Šešiny, Muzikáře a Dobiáše, ale na mnoha dalších místech). U internetových zdrojů uvedených v poznámkách pod čarou by správně měl být uveden datum citace. Za některými pasážemi v hlavním textu chybí odkaz na pramen, z něhož byla informace čerpána (např. s. 25, 26).

4. **Jazyková, stylistická úroveň a formální úprava diplomové práce**

V práci jsem se nesetkal s podstatnými gramatickými chybami a nezaznamenal jsem větší počet překlepů (jen výjimečně, viz např. „vypořádat se s otázkou“ na s. 43, „v případě předlužených pozůstalosti“ na s. 9). Latinské výrazy by měly být psány kurzívou (viz např. s. 9, 17). Zřídka se objevují formulační nedokonalosti či nevhodné obraty („nebo jak je v odborné literatuře častěji označováno fideikomisární substituce“ na s. 13, „až se nakonec dostanu“ na s. 16, „Zakázání dědici, aby ...“ na s. 33, „může být řízení zahájeno po každé fyzické osobě“ na s. 41, „mezi jednotlivci z řad odborné veřejnosti na s. 43). Věta by neměla začínat zkratkou (viz např. s. 11, 12, 21, 27, 30) a nehodí se používat v odborném textu laické označení „nový občanský zákoník“ (viz vícekrát na s. 28). Někde je ve větě nadbytečně vložena čárka (na s. 32 první věta nahoře). Pojednává-li se v textu o určitém právním předpisu obecně, tj. nikoli s odkazem na konkrétní zákonné ustanovení, neměl by tento předpis být uváděn zkratkou (př. ZŘS ve třetím odstavci na s. 41, ve třetím a čtvrtém odstavci na s. 42, poslední odstavec na s. 43, OZ v posledním odstavci na s. 44 nebo v posledním odstavci na s. 48). Z věty „Samotní autoři komentáře k ZŘS se přiklání k variantě, ...“ na s. 43 plyne, jako by existoval jen jeden jediný komentář k uvedenému zákonu (obdobně viz „autoři komentáře k OZ“ na s. 44). Bylo by dobré hned na daném místě specifikovat, s jakým dílem diplomantka pracuje, když mluví o komentáři. Někdy by mohlo být pracováno lépe s právní terminologií (viz např. „mezigeneračního převodu majetku“ na s. 5 – při dědění nejde o převod, ale o přechod; „ledaže mu zůstavitel volné nakládání s dědictvím výslovně povolí“ na s. 8 – povolení je spíše výrazem používaným ve veřejném právu).

5. **Formulace vlastních závěrů, úvahy de lege ferenda**

I když diplomantka v Úvodu předpokládá použití metody analytické, komparativní a deskriptivní, je z textu předložené práce zřejmé, že použila téměř výhradně metodu popisnou. O absenci komparativního exkurzu byla již učiněna zmínka výše. Práce však postrádá zejména analytickou složku s vlastními závěry a úvahami autorky. V konečném výsledku působí jen jako dobře sestavený kompilát výňatků z děl jiných autorů a učebnicový text. I když stanovený cíl diplomantka splnila a se svým úkolem se vypořádala, je k obsahu předloženého díla potřeba učinit několik dalších kritických poznámek. Za zbytečné považuji podávat (bez pochyby již v dané oblasti erudovanému čtenáři) např. vysvětlení o tom, jaký je rozdíl mezi dědickým právem v subjektivním a objektivním smyslu, co je to pozůstalost a dědictví, podrobně se rozepisovat o předpokladech dědění, včetně překážek dědické způsobilosti, a věnovat tak široký prostor historickému vývoji úpravy fideikomisu na našem území. Diplomantka mohla naopak (např. v souvislosti s výkladem o nevýhodách svěřenského nástupnictví) nabídnout své vlastní úvahy *de lege ferenda*. Nedostatkem je rovněž velice strohá zmínka o institutu svěřenského fondu (na s. 14 a 15), který má ke zkoumanému institutu blízko a bylo by rozhodně na místě oba instituty navzájem hlouběji zkomparovat.

6. **Celkové hodnocení práce. Doporučení / nedoporučení práce k obhajobě.**

Navzdory výše uvedeným kritickým argumentům hodnotím předloženou práci celkově kladně. Diplomantka v předkládané diplomové práci prokázala, že je jí vybraná problematika blízká a že se v ní náležitě orientuje. Se svým vědeckým cílem se vypořádala a dané téma zpracovala způsobem odpovídajícím stanoveným požadavkům. Lze konstatovat, že z hlediska rozsahu a kvalitativní analýzy předkládaná práce splňuje požadavky kladené na kvalifikační práce tohoto stupně. Osvědčuje schopnost samostatného tvůrčího přístupu diplomantky při zpracovávání zvoleného tématu. Práci proto doporučuji k obhajobě s předběžným hodnocením – *velmi dobře*.

7. **Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě**

U ústní obhajoby by se diplomantka mohla mj. zaměřit na srovnání institutu svěřenského nástupnictví s institutem svěřenského fondu.

V Praze dne 24. 08. 2023

JUDr. Vít Lederer, Ph.D.
vedoucí práce